

Verbetering van de positie van de Commissies van Beroep

Prof. mr. dr. Willem Bouwens

Aanleiding

Conclusies Advies Toekomst Commissies van Beroep en symposium 9 november 2013:

- ◉ De Commissies van Beroep bieden een belangrijke voorziening;
- ◉ Er is echter sprake van tekortkomingen ten aanzien van de (rechts)gevolgen van een uitspraak en de toetsingsnorm;
- ◉ Sociale partners moeten beslissen hoe het verder moet met de commissie van beroep.

Opdracht

- Opstellen tekstvoorstellen, voorzien van een uitgebreide toelichting, voor de sociale partners, gericht op versterking van de positie van de Commissies van beroep:
 - bindend advies of arbitrage;
 - toetsingsmaatstaf;
 - uitbreiding bevoegdheden.
- Bezien in hoeverre deze tekstvoorstellen onder het nieuwe ontslagrecht gehandhaafd kunnen blijven.

Commissies van Beroep in het huidige ontslagstelsel

- Geen bindende uitspraak; niet steeds einde aan het geschil
- HR: werknemer is niet gebonden, tenzij de onderwijsinstelling en leerkracht ondubbelzinnig anders overeenkomen
- Diverse rechters: werkgever kan ontslag handhaven ondanks gegrondverklaring van het beroep
- Onwenselijke gevolgen voor beide partijen

Toekomstig ontslagstelsel

- Preventieve toets bij UWV bij bedrijfseconomische ontslagen en langdurige arbeidsongeschiktheid;
- Eventueel door bij cao in te stellen toetsingscommissie (vereist bij afwijking van het afspiegelingsbeginsel)
- Vervolgens beroep op kantonrechter (herstel, ontbinding), hoger beroep en cassatie

Toekomstig ontslagstelsel

- Preventieve toets bij (overige) in de persoon van de werknemer gelegen redenen bij de kantonrechter (ontbindingsprocedure);
- Gebonden aan limitatief opgesomde (en nader geclausuleerde) gronden;
- Hoger beroep (herstel; alsnog beëindiging) en cassatie.

Commissies van Beroep in het toekomstige ontslagstelsel

- Uitzondering op preventieve toets voor onderwijzend personeel komt te vervallen
- MvT p. 68: Voor deze werknemers moet toestemming UWV worden gevraagd, voor zover zij werkzaam zijn op basis van een arbeidsovereenkomst en voor zover op hen niet een preventieve procedure geldt bij een bij cao ingestelde toetsingscommissie

Commissies van Beroep in het toekomstige ontslagstelsel

- MvT p. 68: *'Dat laatste is bijvoorbeeld het geval voor het personeel werkzaam in het bijzonder onderwijs'**
- Noot: *'Althans, het bijzonder onderwijs kent momenteel commissies van beroep die achteraf kunnen oordelen over een ontslag. Als gevolg van dit wetsvoorstel zullen deze cao's in een preventieve toetsing door deze commissies moeten gaan voorzien.'*

??????

CvB als toetsingscommissie

- Alleen voor bedrijfseconomische ontslagen, bijv. niet bij langdurige arbeidsongeschiktheid, disfunctioneren of verstoorde arbeidsverhouding
- Geen definitieve beslissing; immers vervolgens alsnog beroep op kantonrechter, hof en HR
- Advies werkgroep: alleen toetsingscommissie overwegen wanneer men bij cao wil afwijken van afspiegelingsbeginsel

Voorstel commissie

- Commissies van Beroep omvormen tot scheidsgerecht dat in hoogste instantie, partijen bindende, arbitrale uitspraken doet in alle geschillen die voortvloeien uit de arbeidsovereenkomsten die onder de reikwijdte van de cao vallen
- Deskundig, laagdrempelig, snel en definitief